

Van gas los-miljarden dreigen te verdampen

label: bouwbreed  3408



Kassa. 50 miljard euro aan bouwinvesteringen liggen voor het oprapen als Nederland de gaskraan in de gebouwde omgeving dichtdraait. “Maar dan moet Den Haag wel snel met plannen komen”, waarschuwt Olof van der Gaag, directeur van de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie. “Prijzen stijgen.”

Van gas los. Vrijwel iedereen roept het. Wethouders en ook steeds meer bouwers. Het bekt in elk geval een stuk lekkerder dan transitie, verduurzaming en nul-op-de-meterwoningen. Nee. Wat dat betreft staat niets deze historische operatie in de weg. In potentie heeft het de bouw ook veel te bieden, heeft CE Delft becijferd. Zomaar 50 miljard euro aan investeringen.

Mede daarom hebben bevlogen bouwers de smaak te pakken. Zij zien hun kansen schoon en stuurden de afgelopen weken onder meer in Cobouw aan op een verbod op aardgas in nieuwbouw. Ballast Nedam wacht niet eens op de wetgever en draait de gaskraan bij nieuwe woningen zelf gewoon dicht.

Maar, hoe sympathiek dat allemaal klinkt, aardgasvrije nieuwbouw is toch net even iets eenvoudiger dan oude huizen en gebouwen een tweede – gasloos – leven geven. Dan gaat het ineens over het vervangen van een netwerk dat goed is voor de gegarandeerde levering van 9 miljard kuub aardgas per jaar. Dan gaat het ineens over het ombouwen van miljoenen

woningen, onaangename 'chirurgische' ingrepen en moeilijk te overtuigen ik-kook-het-liefst-op-gasfetsijsten. Van gas los? Ben je helemaal van god los?

Elfduizend banen extra in het vooruitzicht

Het tempo. Geleidelijk of snel. Precies daarover gaat de politieke discussie die zich beweegt tussen de gematigde VVD en het progressieve GroenLinks. Tussen het 'stoofvlees' op een laag pitje laten doorsudderen of laten doorstomen in een consensusloze snelkookpan. En als het dan zo snel moet? Wat levert het dan op? En misschien wel belangrijker? Wat kost het?

CE Delft, een gerenommeerd onderzoeksbureau op het gebied van energievraagstukken, zocht het uit in opdracht van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie en TKI Urban Energy (een netwerk voor energie-innovatie). CE Delft gaat uit van het hypothetische richtjaar 2035, waarin alle bestaande huizen en gebouwen van het gas af moeten zijn. Volg je dit scenario dan moeten er vanaf nu 400.000 woningen per jaar van het gas worden losgekoppeld.

Onmogelijk? Hoeft niet, stelt CE Delft. Alternatieven zoals warmtenetten met aardwarmte, volledig elektrische oplossingen of hernieuwbaar gas, zijn er voldoende. Zij zien ook voordelen. Het is goed voor de werkgelegenheid (netto 11.000 extra banen), de zogeheten handelsbalans (minder import aardgas, meer zelfvoorzienend) én de portemonnee van bouwers en installateurs. Daarnaast zijn er investeringen mee gemoeid van ruim 75 miljard euro, waar vooral de bouw- en installatiesector van zullen profiteren: ruim 50 miljard gaat op aan het fabriceren en monteren van nieuwe energiesystemen en het loskoppelen van de oude.

Innovaties cruciaal om kosten te beperken

En toch ligt dat geld niet zomaar voor het oprapen. CE Delft stelt namelijk vast dat innovatie "cruciaal is" om de kosten van deze transitie te kunnen beperken. Hoe dan ook zal ook de consument de operatie 'van gas los' voelen in zijn portemonnee. Ook hij zal moeten investeren in nieuwe verwarmingssystemen. Tel daarbij op de volgens CE Delft stijgende energieprijzen (energiebedrijven zullen hun investeringen in duurzame energie doorbelasten aan de consument) en weet dat de consument lastig te overtuigen blijft.

Een goudmijn voor de bouw? Zo ver is het nog lang niet. Toch is het rond krijgen van het financiële plaatje niet de grootste bedreiging voor deze majeure operatie, stelt Olof van der Gaag, directeur van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie. "Het grootste gevaar is dat we straks te weinig mensen hebben. Elfduizend banen erbij is een hoop. Ik ben bezorgd dat we dat met zijn allen onderschatten. Het vinden van geschikte mensen is nu al een issue in de bouw en installatiesector. Daarom is het zo belangrijk dat het kabinet snel met plannen komt. Anders hebben we straks geen handjes die deze opgave moeten uitvoeren en stijgen de prijzen. Iedereen weet dat krapte op de arbeidsmarkt leidt tot een kostprijsverhoging."

Gasloze minister wenselijk

Van het huidige energiebeleid voor de gebouwde omgeving krijgt Van der Gaag het nauwelijks warm. "Als kind sliep ik vroeger onder een Feyenoord-dekbed. Met als slogan: geen woorden, maar daden. Mooie woorden hoor ik genoeg, maar we hebben daden nodig."

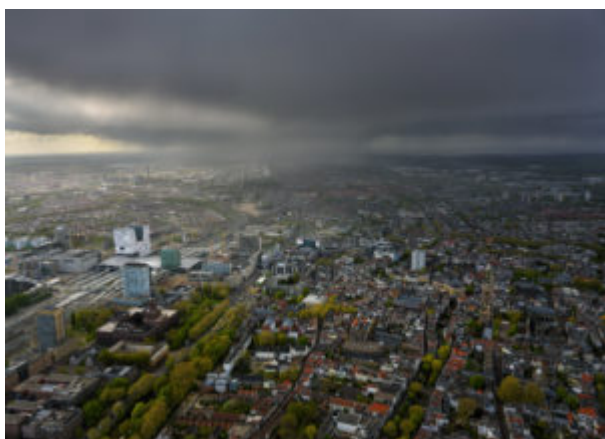
Van der Gaag hoopt dan ook dat een nieuw kabinet met een klimaatwet komt met daarin keiharde doelstellingen. CO2-vrij in 2050 bijvoorbeeld. Het Parijs-akkoord biedt volgens hem te weinig houvast. “Om oud-Feyenoorder Johan Crujff maar eens te citeren: er gebeurt pas iets als er iets gebeurt. Het klimaatakkoord moet vertaald worden naar Nederlandse wetgeving. Anders komt er niets van terecht.”

Richtinggevend beleid. Een gasloze stip aan de horizon. Opdat bouwbedrijven en installateurs weten waar ze aan toe zijn en waar ze in moeten investeren. Daar dringt Van der Gaag op aan. “En het kabinet zou de belasting op aardgas de komende vier jaar moeten verhogen met 5 cent per kuub (in totaal 20 cent, red) die wordt gecompenseerd via de inkomstenbelasting.” Nog een obstakel. Toch is die vijf cent afgaande op het rapport van CE Delft nog zelfs bescheiden. Om alternatieve bronnen voor warmte goed te kunnen laten concurreren met aardgas is eigenlijk een verhoging van 36 cent nodig. Van der Gaag bemiddelt: “Dat is te ruig voor deze kabinetsperiode.”

Kom met meer duidelijkheid

Deze week gaven onder meer Ballast Nedam en Dura Vermeer aan dat ze een verbod op cv-ketels en gas in nieuwbouwhuizen willen. GroenLinks komt met een initiatiefwet. Ook Van der Gaag ziet een verbod wel zitten. “Ook hier geldt: kom met duidelijkheid. Een verbod hoeft morgen nog niet eens in te gaan, maar geef in elk geval als overheid aan, wanneer zoiets ingaat. Zodat iedereen zelf kan nagaan of het wel of niet verstandig is om nog een keer een cv-ketel aan te schaffen. Een verbod bij nieuwbouw is misschien zelfs wel iets te drastisch. Je kunt als overheid ook een nee, tenzij-principe invoeren.”

Terug naar die veel grotere, veelbelovende, maar lastige opgave. Van het gas los? Waarom eigenlijk? Van der Gaag erkent dat er nog wel voor honderd jaar gas is. “Daarvoor hoeven we het niet te doen. Maar aardgas is een bron van klimaatverandering.”



Utrecht, een regenbui boven de stad met rechts de Domtoren en links station Utrecht centraal

(Foto: Marco van Middelkoop/Hollandse Hoogte)

Een dezer dagen brengt hij het rapport van CE Delft onder de aandacht bij formateur Gerrit Zalm en de onderhandelaars. Maxime Verhagen en Doekle Terpstra krijgen ook een exemplaar. “Met een lekkere taart erbij. Eentje met een grafiek erop van de werkgelegenheid. Voor die mannen en hun achterbannen is dit ook een fantastische kans. Of het echt haalbaar is? Waarom niet? Het is ongelooflijk complex, maar de transitie van steenkool naar aardgas hebben we ook in tien jaar tijd gefikst. Ja, er waren minder woningen toen, maar de technieken nu zijn geavanceerder en we hebben ook meer mensen om het uit te voeren. Of er een minister van gasloos bouwen moet

komen? Misschien wel, maar we moeten eerst zorgen dat de economische prikkels de goede kant opgaan.”

Momentum misschien al voorbij

Intussen blijft hij wachten op het nieuwe kabinet. Het kan hem niet snel genoeg gaan. Van gas los, gaat niet zomaar, dat realiseert hij zich als geen ander. En misschien, heel misschien is het ideale momentum voor deze enorme transitie al voorbij. “We zijn op weg het Nederlands record te breken als het gaat om formeren, terwijl we dringend iemand nodig die het stokje van minister Kamp overpakt. Anders valt het stil en dat moeten we zien te voorkomen. De klimaatverandering gaat echt niet wachten tot wij zijn uitgekletst. En de arbeidsmarkt ook niet.”

Hij besluit: “Eigenlijk hadden we dus eerder moeten beginnen. Als we vijf jaar geleden waren begonnen, had het beeld er een stuk rooskleuriger uitgezien. We hebben een historische kans laten liggen. In de crisis hadden we moeten doorpakken.”

Belangrijkste conclusies CE Delft

Uitgangspunt:

-Alle bestaande woningen en gebouwen in 2035 van gas af

Opbrengst

Investerings: totaal 75 miljard

Bouwgerelateerd: 50 miljard

Aantal banen: 11.000

Eerste publicatie door **Thomas van Belzen** op 6 sep 2017

Laatste update: 6 sep 2017



Vakmedianet. Auteursrecht voorbehouden.

Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: **Gebruiksvoorwaarden** en **Privacy Statemen**

t

Vakmedianet gebruikt cookies om bepaalde voorkeuren te onthouden en af te stemmen op uw vakmatige interesse. **Meer informatie over het gebruik van cookies**